

Verejná konzultácia o všeobecných zásadách ECB týkajúcich sa hodnotenia závažnosti zmien modelov kreditného rizika protistrany

Najčastejšie otázky

1 Aký je účel týchto všeobecných zásad?

Všeobecné zásady sa zaoberajú hodnotením závažnosti zmien interných modelov, ktoré banky používajú na výpočet určitých kapitálových požiadaviek. Pomocou týchto modelov sa pri uzatváraní určitých druhov obchodov s klientmi stanovujú zodpovedajúce kapitálové požiadavky. Požadovaný kapitál slúži ako rezerva na krytie prípadných nečakaných strát, ktoré môžu banky v dôsledku týchto transakcií zaznamenať. Banky pomocou interných modelov uskutočňujú výpočet rizika, ktoré v týchto transakciách podstupujú, a na jeho základe sa potom určuje výška potrebnej kapitálovej požiadavky.

Cieľom všeobecných zásad je zabezpečiť jednotný výklad závažnosti rozšírení a zmien interných modelov používaných významnými inštitúciami v rámci jednotného mechanizmu dohľadu na výpočet kreditného rizika protistrany (counterparty credit risk – CCR) a rizika úpravy ocenenia pohľadávok (credit valuation adjustment – CVA). Zmeny a rozšírenia považované za závažné schvaľuje orgán dohľadu. Zmena alebo rozšírenie sa považujú za závažné, ak sú splnené určité kvantitatívne a kvalitatívne požiadavky stanovené vo všeobecných zásadách.

2 Prečo sa tieto všeobecné zásady vydávajú? A z akého dôvodu sa zameriavajú na kreditné riziko protistrany?

Európska komisia prijala regulačné technické predpisy, ktoré stanovujú kritériá hodnotenia závažnosti rozšírení a zmien interných modelov bánk v prípade kreditného, operačného a trhového rizika. V prípade modelov IMM¹ a A-CVA², ktoré banky používajú menej, sa s prijatím takýchto predpisov nepočítalo.

ECB preto považovala za užitočné poskytnúť bankám, nad ktorými vykonáva priamy dohľad, všeobecné zásady hodnotenia závažnosti zmien a rozšírení týchto modelov,

¹ Metóda interných modelov (internal model method – IMM): interný model banky na výpočet kreditného rizika protistrany.

² Pokročilá metóda na výpočet rizika úpravy ocenenia pohľadávok (advanced method for credit valuation adjustment risk – A-CVA): interný model banky na výpočet rizika CVA.

pričom v maximálnej možnej miere vychádzala z postupov, ktoré už definoval Európsky orgán pre bankovníctvo pre iné typy rizík.

3 Čo je to kreditné riziko protistrany a riziko úpravy ocenenia pohľadávok?

Všeobecné zásady sa zameriavajú na modely používané na výpočet rizika CCR a CVA v prípade mimoburzových derivátov a transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov. V tejto súvislosti riziko CCR predstavuje očakávanú expozíciu banky zo skupín takýchto transakcií v prípade potenciálneho zlyhania zmluvnej strany. Očakávaná expozícia predstavuje očakávané reprodukčné náklady inštitúcie pri opätovnom uzatváraní transakcie s novou zmluvnou stranou.

CVA znamená úpravu ocenenia o očakávanú stratu z tejto transakcie v prípade zlyhania zmluvnej strany. Táto úprava sa v priebehu času mení vzhľadom na možné zlepšenie alebo zhoršenie kreditnej kvality zmluvnej strany. Riziko CVA je ukazovateľom rizika spojeného s touto volatilitou.

Podľa nariadenia o kapitálových požiadavkách (Capital Requirements Regulation – CRR) môžu finančné inštitúcie pri výpočte kapitálových požiadaviek používať metódu interných modelov (IMM) na výpočet kreditného rizika protistrany a pokročilú metódu na výpočet rizika úpravy ocenenia pohľadávok (A-CVA).

4 Prečo sa kladie dôraz na mimoburzové deriváty a transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov?

Všeobecné zásady sa zameriavajú na mimoburzové deriváty a transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov, pretože pri týchto produktoch prebieha výpočet expozícií inak ako v prípade bežných úverov. Pri bežných úveroch je hodnota expozície do značnej miery pevná. V prípade mimoburzových derivátov a transakcií financovania prostredníctvom cenných papierov hodnota expozície závisí od vývoja faktorov trhového rizika, napríklad úrokových mier a výmenných kurzov, v období od uzatvorenia transakcie do splatnosti týchto produktov. V dôsledku závislosti expozície od vývoja faktorov trhového rizika je výpočet hodnoty expozícií v prípade týchto produktov komplikovanejší.

5 Ktorým bankám sú všeobecné zásady adresované?

Väčšina bánk pri výpočte očakávaných expozícií kreditného rizika protistrany alebo kapitálových požiadaviek v prípade rizika úpravy ocenenia pohľadávok používa štandardizované postupy. Všeobecné zásady sú určené len inštitúciám podliehajúcim priamemu dohľadu ECB, ktorým bolo schválené zavedenie metódy interných modelov v súlade s treťou časťou, hlavou II, kapitolou 6, oddielom 6

nariadenia CRR, a inštitúciám podliehajúcim priamemu dohľadu ECB, ktoré zaviedli pokročilú metódu výpočtu rizika CVA v súlade s článkom 383 nariadenia CRR.

6 **Vo všeobecných zásadách sa spomína aj hodnotenie, ktoré vykonávajú samotné inštitúcie. Aká je v tomto procese úloha orgánu dohľadu?**

Inštitúcia podliehajúca priamemu dohľadu ECB musí pri vlastnom hodnotení závažnosti rozšírenia alebo zmeny modelu IMM alebo A-CVA postupovať podľa kritérií hodnotenia stanovených vo všeobecných zásadách. Výsledok vlastného hodnotenia sa následne predkladá na posúdenie ECB.

7 **Čo sú to mimoburzové deriváty a transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov?**

Deriváty sú zmluvy, ktorých hodnota je odvodená z podkladových finančných údajov alebo finančných aktív. Mimoburzové deriváty sú zmluvy, na ktorých sa zmluvné strany dohodnú súkromne a obchodujú s nimi priamo medzi sebou, bez zapojenia burzy či iného sprostredkovateľa. Medzi mimoburzové deriváty patria napríklad úrokové swapy a akciové opcie.

Transakcie financovania prostredníctvom cenných papierov sú obchody, v ktorých sa používajú cenné papiere s cieľom požičať si hotovosť, a naopak. Príkladom takejto transakcie je dohoda o spätnom odkúpení alebo repo obchod. V rámci repo obchodu dochádza k výmene cenného papiera, napríklad dlhopisu, za určitý objem hotovosti. Prijemca hotovosti sa zároveň zaväzuje, že cenný papier neskôr odkúpi späť.